

Titel: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p364-txr-root.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Manuskriptbeskrivelse 795
2. Datering og kronologi 798

1. Manuskriptbeskrivelse

»'Den etniske og den etrisk-religieuse Meddelelses Dialektik'« har nummer 259 i *B-fort.* og hører til den del af SKs papirer, der ved hans død lå i »selve Pjedestalen« i »Øverste Rum«, »Til Venstre«. * Materialet var anbragt »i en Mappe«, formentlig identisk med Papir 364. Manuskripterne befinder sig i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kongelige Bibliotek.

Papir 364 (SKS 27, 389).

- P364 364 Ark foldet til omslag.
Ingen paginering.
Papir: gråligt koncept, groft. Mål: ca. 273 × 218 mm.*
Papiret er ombukket først foroven og forneden, dernæst om kanterne (rullefals). Versosiden er ubeskrevet.
På forsiden er skrevet pakkens navn; nedenunder er med mørkere blæk anført datering (se illustration 25, SKS 27, 391).
(*L-fort.* + *B-fort.* 259; KA, B pk. 36; *Pap.* VIII 2 B 79)

364

Papir 365 (SKS 27, 390-399).

- 365 Kladdehæfte med 11 dobbeltblade og et enkelt blad, oprindelig et dobbeltblad, i alt 23 blade i 4^o. * Naturfarvet hæftetråd. Bl. [2] er afrevet efter beskrivning; en strimmel på ca. 15 mm har rester af optegnelser på både recto- og versosiden. Bl. [1] er upagineret; rectosiderne på bl. [3]-[8] er pagineret 1-11 med blyant.
Papir: gulligt alm. koncept. Mål: 200 × 243 mm.
Bl. [3]-[12] er foldet på langs; inderspalten rummer teksten, yderspalten tilføjelser; på s. 1, 5 og 7 findes tekst, som er skrevet i hele sidebredden. Bl. [1v], bl. [13]-[24] og omslaget er ubeskrevet.
Flere steder er redigeret med blyant: I Papir 365:1 er foretaget en sletning af et bogstav; i Papir 365:5 er dobbeltstregen indført på s. [2], og på samme side er ordet »Nærmere« slettet. En klamme er tilføjet omkring »at man har glemmt (...) desto mere Selverkjendelse«, s. [2]-5 (SKS 27, 390,22-393,15). Et dobbeltkors er tilføjet i marginen på s. [2] og s. 11 (SKS 27, 390 og 395). Dobbeltkorset nederst på Papir 365:13 på s. [14] (SKS 27, 397,4) tilføjet.

365

(*L-fort.* + *B-fort.* 259; KA, B pk. 36; *Pap.* VIII 2 B 80-81)

Papir 366 (SKS 27, 399-403).

- 366 2 dobbeltblade + 1 løst blad. Det løse blad har uregelmæssigt afrevet kant i venstre side; i alt 5 blade i 4^o.
Bladene er med blyant folieret 1-5 på rectosiderne.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: ca. 170 × 207 mm.
Bl. [1]-[2] er foldet på langs; inderspalten rummer teksten, yderspalten tilføjelser. Bl. [3]-[4] har efter beskrivning været foldet tre gange på tværs og en gang på langs, muligvis for at tjene som indstik. Bl. [5] har efter beskrivning været foldet en gang på langs og en gang på tværs, muligvis for at tjene som indstik. Bl. [1v], [4v] og [5v] er ubeskrevet.
»Et ægte (...) er Uredelighed« på bl. [1r] (Papir 366:1.c) er skrevet øverst og kan være en senere tilføjelse. På samme blad er tre marginaloptegnelser slettet med blyant (Papir 366:1.b, Papir 366:1.d og Papir 366:1.f). Endvidere er overskriften slettet med blækløkker og delvis med blyant. På bl. [2v] er skrevet et tekststykke som tilføjelse til teksten på bl. [1r] (Papir 366:1.e; se også

- illustration 26, SKS 27, 401).
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 82)
- 366
- Papir 367 (SKS 27, 404-406).
367 1 dobbeltblad i 2^o.
Ingen paginering.
Papir: gulligt skrivepapir, ribbet. Vandmærke: på bl. [1] bikube og teksten C & I HONIG omkranset af blomsterranke; på bl. [2] bomærke xX og teksten C & I HONIG. Mål: 218 × 346 mm.
Bladene har efter beskrivning været foldet en gang på tværs og en gang på langs. Bl. [1v] og [2v] er ubeskrevet.
På bl. [1r] er skrevet et tekststykke på langs (SKS 27, 404,30-34). Nederst på bl. [2r] er indsat en dobbelt skillestreg i blæk, muligvis af H.P. Barfod, der andre steder på ms. har tilskrevet med rødkridt og blæk; se illustration 27, SKS 27, 407.
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 83-84)
- 367
- Papir 368 (SKS 27, 408-414).
368 3 sammenhæftede blade i 2^o med afrevede kanter. Der er 18-22 mm brede rester af hver arks andet blad. Hæftetråd af rød silke.
Ingen paginering.
Papir: gulligt skrivepapir, ribbet. Vandmærke: på bl. [2] og [3] bikube og teksten C & I HONIG omkranset af blomsterranke; på bl. [1] teksten C & I HONIG og bomærket xX vendt med top mod bund. Mål: ca. 218 × ca. 346 mm.
Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer overskrifter, yderspalten brødteksten. Undtaget herfra er bl. [2r], der alene rummer en marginalnote i seks linjer midt på bladet i hele sidens bredde (Papir 368:2.[b]), og bl. [3r], der er beskrevet i hele sidens bredde med fem marginalnoter (Papir 368:4.c, 368:5.[b], 368:7.[b], 368:8.[a] og 368:10.[a]). Ms. gengives derfor undtagelsesvis i SKS med en smal inderspalte og bred yderspalte; se også illustration 28, SKS 27, 412-413. Bladene har efter beskrivning været foldet en gang på langs og to gange på tværs. Bl. [1r] er ubeskrevet.
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 85)
- 368
- Papir 369 (SKS 27, 415-418).
369 4 løse blade i 4^o med uregelmæssig afklippet kant i venstre side.*
Ingen paginering.
Papir: gulligt alm. koncept. Mål: ca. 197 × 243 mm.
Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer teksten, yderspalten tilføjelser. Efter beskrivning har bladene været foldet en gang på tværs og muligvis en ekstra gang på langs. Bl. [4v] er ubeskrevet.
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 86)
- 369
- Papir 370 (SKS 27, 419-422).
370 2 dobbeltblade, i alt 4 blade i 4^o.
Bl. [1r], [2r], [2v], [3r] og [4r] er pagineret med blyant.
Papir: gulligt koncept, glat. Mål: ca. 170 × 208 mm.
Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer teksten, yderspalten tilføjelser. Bladene har efter beskrivning været foldet en gang på tværs. S. 7 er en tredjedel beskrevet, s. [8] er ubeskrevet. På s. 4 er tilføjelsen skrevet på langs af papiret (Papir 370.[a]).
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 87)
- 370
- Papir 371 (SKS 27, 422-434).
371 1 sammenhæftning af 3 dobbeltblade + 3 løse blade + 1 sammenlægning af 2 dobbeltblade + 4 løse blade; i alt 17 blade i 4^o. Hæftetråd af rød silke. De løse blade har alle afrevet kant i venstre side. Bl. [7]-[16] har oprindeligt været en sammenlægning af 5 dobbeltblade. Bl. [17] har en rest af arkets andet blad.
Ingen paginering.
Papir: gullig koncept, glat. Mål: ca. 169 × ca. 205 mm.
Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer teksten, yderspalten

tilføjelser. Bladene har efter beskrivning været foldet to gange på tværs. Indvisningtegnene samt parenteser omkring den slettede marginaltilføjelse på bl. [10r] er indsat med blyant.
(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 88-89)

371

(L-fort. + B-fort. 259; KA, B pk. 36; Pap. VIII 2 B 79-89)

2. Datering og kronologi

Papirerne rummer ingen dateringer. Udgangspunktet for udgavernes kronologiske placering af papirerne er SKs oplysning på Papir 364: »Saavidt jeg husker er dette fra 1847, i ethvert Fald er det ikke efter Udgivelsen af 'christelige Taler', som var i Foraaret 48« (SKS 27, 389,3-4).^{*} Optegnelsernes tilblivelse i 1847 bekræftes af tre journaloptegnelser. I april-maj 1847 opstår ideen til forelæsningserne:

Jeg kunde nu have Lyst at holde et lille Cursus af 12 Forelæsninger: om Meddelelsens Dialektik. Dernæst Tolv Forelæsninger: om Elskov, Venskab og Kjerlighed.^{*}

Mellem 14. maj og 9. juni gør SK status over arbejdet med de nu komplet betitlede forelæsninger i en journaloptegnelse, der indledes:

I Overensstemmelse med Journalen NB. p. 251 havde jeg i disse Dage begyndt at udarbejde nogle Forelæsninger: om den ethiske og den ethisk-religieuse Meddelelses Dialektik. Imidlertid har jeg forvisset mig om, at jeg ikke duer til at holde Forelæsninger.^{*}

Selvom gennemførelsen af de 12 forelæsninger er skrinlagt, opgiver SK ikke at skrive videre om emnet, hvilket fremgår af den efterfølgende optegnelse, der i sin fulde ordlyd lyder:

Saa har jeg da igjen henlagt Forelæsningerne, og taget fat paa mit afbrudte Arbeide (hvis første Afdeling jeg var bleven færdig med): Kjerlighedens Gjæringer. Det om Meddelelsens Dialektik maa blive en Bog.^{*}

Hvor meget af det overleverede materiale SK havde færdiggjort i begyndelsen af juni 1847, er uklart. Blyantsrevisioner er foretaget af Papir 365, 366 og 371, og en kort passage i Papir 368:12 viser, gennem hvor lang tid SK har indsat tilføjelser i papirerne (SKS 27, 411,12-18):

Om inddirecte Meddelelse, hvorvidt et Msk har Lov til at bruge den, om der ikke er noget Dæmonisk deri. Herom findes en Mængde i Journalerne fra ifior Sommer.

Netop det dæmoniske og den »indirecte Meddelelse« er emner, som tages under særlig behandling i journalerne i 1848. Hvis 1848-journalerne er identiske med »Journalerne fra ifior Sommer«, er passagen i Papir 368:12 skrevet i 1849, altså to år efter tilblivelsen af gruppens første optegnelser.^{*} Tilbage er spørgsmålet, om hele eller dele af Papir 368 er fra et senere tidspunkt, og om eventuelt Papir 367 er fra samme periode; ms. har med sit kraftige folioformat og SKs sirlige håndskrift stor lighed med Papir 368. Håndskriften synes konsistent gennem hele papiret og tillader ikke en afgørelse.

1849-dateringen er ikke nødvendigvis i modstrid med SKs oplysning på omslaget, »i ethvert Fald er det ikke efter Udgivelsen af 'christelige Taler'«. ^{*} Sandsynligvis er hovedparten af »Meddelelsens Dialektik« skabt hen over foråret og forsommeren 1847, og siden har SK suppleret med tilføjelser gennem mindst to år.